

ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШЛАРГА ОИД ДАВЛАТ СИЁСАТИНИ АМАЛГА ОШИРИЛИШИНING ТАРИХИЙ ТАЖРИБАСИ (ҚАШҚАДАРЁ МИСОЛИДА)

Эргашева Юлдуз Алимовна,

Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти Ўзбекистон тарихи кафедраси мудири,

Профессор, тарих фанлари доктори

e-mail: yuae63@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7824-1777>

Узаков Бахром Негматович,

Шаҳрисабз давлат педагогика институти Тарих кафедраси доценти,

тарих фанлари номзоди

e-mail: uzakovbn@gmail.com

UDK: 323(575.1)-053.81

Аннотация: Мақолада Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширилишининг тажрибаси, асосий босқичлари Қашқадарё вилояти мисолида таҳлил қилинган. Шунингдек, Ўзбекистоннинг янги тараққиёт босқичида ёшларни истеъдод ва қобилияти, эзгу интилишларини тўлиқ рўёбга чиқариш, ижтимоий фаоллигини ошириш, ижтимоий ҳимоя қилиш, бандлигини таъминлаш, улар орасида тадбиркорликни ривожлантириш масалалари бирламчи манбалар асосида ёритилган.

Калит сўзлар: ёшлар сиёсати, “Ёшлар дафтари”, ёшлар бандлиги, ёшлар тадбиркорлиги, ижтимоий ҳимоя.

Аннотация: В статье анализируется опыт осуществления государственной молодежной политики в Узбекистане, её основные этапы на примере реализации в Кашкадарьинской области. Также на основе первоисточников освещаются вопросы поддержки, создания условий для полной реализации благородных устремлений, талантов и способностей молодежи, повышения их социальной активности, их социальной защиты, обеспечения занятости, развития предпринимательства среди них на новом этапе развития Узбекистана.

Ключевые слова: молодежная политика, “Молодежная тетрадь”, занятость молодежи, молодежное предпринимательство, социальная защита.

Abstract: The article analyzes the

experience of implementing state youth policy in Uzbekistan, its main stages using the example of implementation in the Kashkadarya region. Also, based on primary sources, the issues of support, creation of conditions for the full realization of noble aspirations, talents and abilities of young people, increasing their social activity, their social protection, ensuring employment, developing entrepreneurship among them at a new stage of development of Uzbekistan are covered.

Keywords: youth policy, “Youth Notebook”, youth employment, youth entrepreneurship, social protection.

КИРИШ (ВВЕДЕНИЕ / INTRODUCTION). Бугунги дунёдаги глобаллашув жараёни шароитида нафақат мамлакатимизда, балки бутун жаҳонда жадал ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий муносабатлардаги ўзгаришлар ёшлар таълими ва тарбияси, ижтимоий ҳимояси, ёшларга оид давлат сиёсати ва ҳокимият органларининг фаолиятида янгича ёндашувлар ва имкониятлар кенгайтирмоқда. Мустақиллик йилларида мамлакатимизда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишнинг инновatsion ўзига хос ривожланиш хусусиятларини таҳлиллар асосида тадқиқ этиш, эришилган натижаларни объектив баҳолаш, ютуқ ва камчиликларни илмий асосда таҳлил қилиш орқали тегишли хулосалар чиқариш, истиклол даври тарихини

тўлароқ ва ҳолисона акс эттириш, сиёсий-ижтимоий соҳа тарихини чинакам илмий тамойиллар асосида ёритиш, ўзига хос жиҳатларини илмий назарий таҳлил этиш билан долзарб ва муҳим аҳамият касб этади. Чунончи, жамиятдаги ўзгаришларга мутаносиб равишда мамлакатимизда миллий ўзликни англаш ва миллий истиқлол ғояси асосида янада мустақамроқ жипслашиш масалаларига ҳамда уларга ҳамоҳангликда ёшларни истеъдод ва қобилияти, эзгу интилишларини тўлиқ рўёбга чиқариш, ижтимоий фаоллигини ошириш, ижтимоий ҳимоя қилишда давлат сиёсатининг инновацион хусусиятларини тарихий тажрибаси, бу йўналишдаги ислохотлар, фаолиятни такомиллаштириш истиқболларига алоҳида эътибор берилиб, ўрганиш бугунги кун олимларининг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади.

МУҲОКАМА (ОБСУЖДЕНИЕ / DISCUSSION). Ҳар замонда, ҳар жамиятда ёшлар жамиятни ҳаракатга келтирадиган, унинг мазмун-моҳиятини белгилайдиган куч сифатида эътироф этилган. Ватанимиз тарихига назар ташласак, XX аср бошларидаги миллий уйғониш даврида ҳам тарих саҳнасига ёшлар қудратли куч сифатида чиққанини биламиз. Жумладан, XIX аср охири-XX аср бошларида Туркистонда шаклланган жадидчилик ҳаракатининг асосий намоёндалари ҳам айнан ёшлар эди. Ҳаракат асосчилари бўлган Бехбудий, Мунаввар Қори каби мутафаккирларимиз ёшларни диний илм билан бирга дунёвий илм олишларига ва бу орқали юртни, халқни маънавий жиҳатдан уйғотиб, мустақиллик сари қадам қўйишга интилганлар. Бироқ мустабид даврнинг қатағон сиёсати сабаб жадидчилик ҳаракати намоёндаларининг орзулари ушалмай қолди.

Аждодларимиз ҳамиша баркамол инсонни тарбиялашга интилганлар ва ўз фарзандлари, маҳалла ёшлари ва бутун жамиятнинг тарбияли бўлиши учун курашганлар. Ёшларни тарбиялашда менинг болам, сенинг боланг деб

ажратилмаган. Чунки “бир болага етти маҳалла ҳам ота ҳам она” таомилига амал қилинган, таълим-тарбия бериш ҳамманинг виждон амри ҳисобланган. Зеро, бола оилада дунёга келса-да маҳаллада ўсиб улғаяди, илк урф-одатлар ва миллий қадрият-у анъаналар каби тушунчалар тўғрисида тасаввурларга эга бўлади, мактабда таълим олади. Ёшларимизнинг истеъдод ва қобилияти, эзгу интилишларини тўлиқ рўёбга чиқариш, ижтимоий фаоллигини ошириш, ҳаётда муносиб ўрин эгаллашлари учун барча имкониятларни яратиб бериш халқимиз учун муҳим аҳамият касб этади.

Бугунги глобаллашув асрида ёшлар таълими ва тарбияси ҳар қачонгидан ҳам муҳим ва долзарб аҳамият касб этмоқда. Бу космополитик ғоялар ва “оммавий маданият”нинг турли халқлар ва миллатлар ёшлари онгини заҳарлашга уринаётгани билан характерланади. Шу сабабли ҳам давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек: “Ҳар қандай жамият тараққиётида унинг келажагини таъминлайдиган ёш авлоднинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етиши ҳал қилувчи ўрин тутади. Шу сабабли биз ислохотларимиз кўлами ва самарасини янада оширишда ҳар томонлама етук, замонавий билим ва ҳунарларни пухта эгаллаган, азму шижоатли, ташаббускор ёшларимизга таянамиз”[1]. Бу эса ёшлар тарбияси ва таълим тизимини давлат сиёсатининг устувор вазифаси сифатида белгиланишини заруратга айлантиради ҳамда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга ошириш билан боғлиқ амалий ишларга эътибор кучайтиришни тақозо этади.

Дунё аҳолисининг 14 дан 30 ёшгача бўлганлар сони 2 миллиардга яқин кишини ташкил қилади, яъни қарийб 20 фоизини ёшлар ташкил қилади. Ўзбекистонда эса бу кўрсаткич 60 фоиздан ошади. Статистика маълумотларига таяниб шуни айтиш мумкинки, Ўзбекистон туғилиш нисбатан юқори мамлакатлар қаторига киради ва келажакда ҳам мамлакат аҳолисининг умумий сониди ёшларнинг

салмоғи юқори бўлишини таъкидлаб ўтиш зарур. Бу эса Ўзбекистоннинг ёшлар мамлакати деб эътироф этиладиган мақомини янада мустаҳкамланишига хизмат қилади.

Мустақилликнинг дастлабки кунларидан ёшлар тарбияси ва таълими долзарб аҳамият касб эта бошлади. Ёшлар - эртанги кунимиз, келажагимизни белгилловчи ҳал қилувчи кучи ҳамда халқимиз, давлатимизнинг бебаҳо бойлигидир. Эртаси фаровон бўлишини истаган жамият ёшлари учун муносиб шароитлар яратиш ҳақида қайғуради.

Сўнгги йилларда юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар жараёнини аҳолининг асосий қисмини ташкил этувчи ёшлар иштирокисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Зотан, юксак билимли, интеллектуал салоҳиятли йигит-қизларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг жамиятда муносиб ўрин эгаллашларига қўмаклашиш давлатимиз сиёсатининг устувор вазифаларидан бири бўлиб, бугунги кунда ушбу йўналишда аниқ чоратадбирлар рўёбга чиқарилмоқда. Давлат ташкилотлари билан бирга жамоат ташкилотларининг фаоллиги, хусусан маҳалла институтининг ёшлар тарбияси ва таълими, улардаги ижтимоий муаммоларнинг ижобий ечимини излашда масъулиятини ошириш бўйича вазифа ва ваколатлари кенгайтириб борилмоқда. Ёшларга оид давлат сиёсатини амалга ошириш қонунчилик асослари, механизмлари ишлаб чиқилиб ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Миромонович Мирзиёев ёш авлодни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш борасидаги ишларни янги босқичга кўтариш мақсадида 2016 йилда муваққат Президент бўлган пайтларида биринчи бўлиб имзолаган ҳужжат айнан “Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги қонун эди. Бу эса давлатимиз раҳбарининг Президент мақомида сиёсий майдондаги фаолияти айнан ёшлар масаласидан бошланганлигини билдиради. Мазкур

қонун асосида ёшларни ижтимоий фаолликларини шакллантириш, турли хил йўналишдаги салоҳиятларини камол топтириш борасида ташкилий ва ҳуқуқий жараёнларни тизимли равишда ривожлантириб бориш орқали янгича ёндашувларга кўпроқ эътибор қаратилмоқда. 2017 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташаббуси билан ёшлар ҳаётига бевосита тааллуқли бўлган жами 40 та Қонун ва қонуности ҳужжатлари қабул қилинди. Жумладан: Ўзбекистон Республикасининг 3 та Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 5 та Фармони, 8 та Қарори, 2 та Фармойиши; Вазирлар Маҳкамасининг 18 та Қарори ва 4 та Фармойиши имзоланди. Давлатимиз раҳбари раислигида 2024 йил 30 июнда ёшлар сиёсати бағишланган видеоселектор йиғилишида мамлакатимизда сўнгги етти йил ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларни истеъдод ва салоҳиятини рўёбга чиқаришда “катта сакраш даври” бўлганини ҳамда етти йил ичида ёшларга оид 100 дан зиёд қонун ва қарор қабул қилиниб, 200 дан ортиқ имтиёз берилганлигини таъкидлади. [3] Мазкур қонун ва қонуности ҳужжатларни қабул қилиш ҳамда амалдаги қонунчиликка ўзгартиш ва қўшимчалар киритишдан мақсад илм-фан ва технологиялардаги ютуқларни ёшлар ҳаётига олиб кириш ва унинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш ҳисобланади. Бу эса ёшларни дунёнинг илғор мамлакатларида эришилган ютуқлардан фойдаланиб янада юксалишига хизмат қилишни назарда тутди. Шунингдек, мазкур қонунлар ва қонун ости ҳужжатларда Ўзбекистон ёшларининг ўз истеъдод ва қобилиятини намоён этиш, уларни қўллаб-қувватлаш, жамиятнинг энг ҳаракатчан ва фаол қатламига айланишининг ҳуқуқий асослари белгилаб берилди ҳамда тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистонда 30 июнь – “Ёшлар куни” деб эълон қилинди. Турли соҳаларда юксак натижа ва ютуқларга эришяётган фидойи ёшларимизни

рағбатлантириб бориш мақсадида “Мард ўғлон” давлат мукофоти ва “Келажак бунёдкори” медали таъсис этилди. Ёшларни маданият, санъат, жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, уларнинг ахборот технологиялари бўйича саводхонлигини ошириш, ёшлар ўртасида китобхонликни тарғиб қилиш, хотин-қизлар бандлигини таъминлаш вазифаларини ўз ичига олган бешта муҳим ташаббус амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ёшларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилувчи давлат ташкилоти бўлган Ёшлар ишлари агентлиги ташкил этилди. Бугунги кунда агентлик чин маънода ёшларнинг манфаатларини ифодалаб келмоқда. Ёшларни ижтимоий, ҳуқуқий, психологик қўллаб-қувватлаш, ишсиз ёшларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида “Ёшлар дафтари” тизими жорий этилди. Ёшларни касб-хунарга йўналтириш мақсадида “Ёшлар келажакимиз” жамғармаси ташкил этилди ва ўтган йиллар давомида жамғарма ҳисобидан катта лойиҳалар амалга оширилди. Ёшларнинг sanoat ва тадбиркорлик соҳаларидаги ташаббусларини амалга ошириш ва қўллаб-қувватлаш мақсадида “Ёшлар sanoat ва тадбиркорлик зоналари” ташкил этилмоқда. Ёшларнинг инновatsion ғоя ва ташаббусларини рўёбга чиқариш мақсадида ҳудудларда Ёшлар технопарклари ташкил этилди. Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсатини 2025 йилгача ривожлантириш Концепцияси ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида ёшлар муаммоларини ўрганиш ва таҳлил қилиш, уларни таълим-тарбия масалалари, бандлигини таъминлаш ва бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш чора-тадбирлари муҳокамаси юзасидан видеоселектор йиғилишларини мунтазам ўтказилиши анъанага айланганлиги ва уларда бир қатор стратегик вазифалар қаторида тадбиркорлигини бошламоқчи бўлган ёшларнинг мини-технология ва ускуналар

харид қилиши учун субсидия ажратиш, кредит олишда суғурта тўлови бўйича кўмаклашиш юзасидан муҳим топшириқлар берилганлиги ёшларни иқтидор ва истеъдодини рўёбга чиқариш учун янада кенг шароитлар яратилиши ва имкониятлар эшиги кенг очишга қаратилган.

2020 йил “Илм-маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”, 2021 йил “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили”, 2022 йил “Инсон кадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили”, 2023 йил “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили” деб белгиланганда ҳам жорий йилни **“Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили”** деб номланишида ҳам ўзига хос уйғунлик ва тадрийжийлик бор ва ёш авлодга қаратилаётган эътиборнинг юксак намунасидир. Эътибор берсак, йиллар номланишида ҳам бутун эътибор инсон омилини юксалтириш, мамлакатимиз келажакки бўлмиш ёшларга ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган. Зеро, ҳар бир кишининг жамият учун тўлақонли шахс бўлиб етишиши юксак савиядаги таълим ва миллийлик заминидан узилмаган тарбия, ҳар жиҳатдан камол топтириш учун шарт-шароит яратилганлиги билан узвий боғлиқлиги аён. Албатта, йилни номланиши ёшларни қўллаб-қувватлаш борасида нафақат йиллик давлат дастури доирасида катта ишлар қилинишини ва ҳар томонлама ривожлантиришга қаратилган амалий ишларни оширишни, балки сўнгги йилларнинг бу борадаги ислохотларнинг тадрийжий давоми деб ишонч билан айтиш мумкин. Бу йилги ўзгаришларнинг ўзига хос жиҳатли замирида ёшларга давлат томонидан кўмак ва қўллаб-қувватлашни таъминлайдиган узлуксиз ва яхлит тизимнинг жорий этилиши бўлади. Бу тизим йигит-қизларни замонавий, талабчан касбларга ўқитиш, тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш, уларни иш ва уй-жой билан таъминлаш, кафолатланган ижтимоий ҳимоя билан таъминлашни ўз ичига оладиган чора-

тадбирларни давомини англатади.

Дарҳақиқат, сўнгги етти йил ичида, ушбу ишлар самарасини ҳар биримиз кундалик ҳаётимизда гувоҳ бўлмоқдамиз. Бугунги кунда давлатимиз раҳбарининг шахсий намунаси ортидан ҳокимлардан тортиб, ҳар бир идора раҳбарларининг ёшлар билан юзма-юз мулоқотлар ўтказаетгани, бундай мулоқотларда ёшларнинг кўп муаммолари жуда тез ечимини топаётгани ниҳоятда қувонарлидир. Чунончи, ҳар ёшнинг ҳаётига оид муаммонинг ижобий ечимини топиши - бу келажақда жамиятнинг фаровонлиги ва мустаҳкамлигига қўйилган пойдевордир. Ўтган 2023 йили ёшлар сиёсати бўйича ишларни маҳаллада ташкил этиш бўйича мутлақо янги вертикал бошқарув тизими яратилди. Ёш авлоднинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш ва бандлигини таъминлаш мақсадида 14-30 ёшдаги 9 миллион нафар ёшларнинг баланси шакллантирилди. Бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, иқтидорини юзага чиқариш мақсадида беш босқичли “Беш ташаббус олимпиадаси” ўтказиб келинмоқда. 9 минг 400 та маҳаллага фидойи ва ташаббускор ўғил-қизлардан иборат ёшлар етакчилари танлаб олинди. Маҳаллада бу тизим орқали ёшларга 100 дан ортиқ имкониятлар яратилди.

Ёшлар билан ишлаш соҳасини тубдан ислоҳ қилиш ва янада ривожлантириш бўйича Қашқадарё вилоятида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Бугунги кунда вилоятда 819 та маҳалла мавжуд бўлиб, улардаги ёшлар етакчилари томонидан ёшлар баланси шакллантирилиб, тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Вилоятнинг 916 минг 871 нафар ёшлари уч тоифага ажратилди: 23 774 нафар - “оғир”, 522 804 нафар - “ўрта”, 394 067 нафар - “яхши” ҳамда давлатимиз раҳбарининг кўрсатмаларига кўра кўпроқ “оғир” ва “ўрта” тоифадаги ёшлар билан ишлашга эътибор қаратилди.

“Ёшлар баланси” асосида вилоятда 23 774 нафар “оғир” тоифадаги ёшлар 528 нафар раҳбарларга номма-ном бириктирилиб,

ёшларнинг муаммоларини ҳал этиш чоралари кўрилди. “Ёшлар бандлиги дастури” асосида вилоятда 40 292 (96,8 %) ишсиз ёшлар бандлигини таъминланди[4]. Эътиборлиси шундаки, ёшларни доимий иш ўринларига жойлаштириш, касб-ҳунарга ўқитиш билан бир қаторда уларга субсидия асосида меҳнат куроли олиб берилди, деҳқончилик учун экин майдонлари берилди, тадбиркорлик учун кредит ажратилди, ҳунармандчиликка жалб этилди.

Мамлакатимизда ёшларнинг тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлашнинг янги механизмлари жорий этилди. Қисқа муддатда амалга оширилган оқилона сиёсатнинг натижаси ўлароқ, бугунги кунда тадбиркорлик субъектларининг 23 фоизини, шундан якка тартибдаги тадбиркорларнинг 21,5 фоизини 30 ёшгача бўлган ёшлар ташкил этмоқда [5]. Жумладан, ҳозирги кунда Қашқадарё вилоятида ҳам 41 минг 467 тадбиркорлик субъектларининг 23 фоизини, 38 минг 223 якка тартибдаги тадбиркорларнинг 22 фоизини 30 ёшгача бўлган ёшлар ташкил этмоқда. Улар юртимиз иқтисодий салоҳиятининг юксалиши ва халқимиз фаровонлиги йўлида меҳнат қилишмоқда.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, касб-ҳунар ҳамда тадбиркорлик кўникмаларига ўқитиш орқали махсус сертификат олган ёшларга Марказий банкнинг асосий ставкасидан 4 фоиз паст ставкада микрокредитлар ажратилмоқда. Бу кредитлар 7 йил муддатга 3 йил имтиёзли давр билан бериляпти. Ўтган йилнинг ўзида мамлакатимиз ёшлар тадбиркорлиги учун 4 триллион сўм кредит ажратилиб, 150 мингта лойиҳа ишга тушди, 325 мингта иш ўрни яратилди ҳамда 43 минг гектар экин майдони ажратилиб, 435 минг ёшлар бандлиги таъминланди. Бу мақсадлар учун катта маблағларни ажратилгани қанча-қанча ёшларни ҳаётда ўз ўрнини топишига имкон бермоқда.

Ёшлар ўртасида бандликни таъминлаш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш масаласи вилоятимизда ҳам асосий

этибор марказида бўлди. Бунинг учун профессионал таълим тизими меҳнат бозоридаги талаб ва халқаро андозаларга мос янгича ёндашувлар асосида ислоҳ қилинмоқда. Халқимиз, айниқса, ёшларимизнинг тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, уларга ўз бизнесини йўлга қўйиши учун катта имтиёзлар берилди. Шу ўринда 2021 йилда 844 нафар ўғил-қизга 30 миллиард 513 миллион сўм банк кредитлари ажратилгани ва шундан 786 нафарига “Ёшлар келажакимиз” ва “Хар бир оила - тадбиркор” дастурлари доирасида 25 миллиард 203 миллион сўм кредит берилди. “Хар бир ёшга - бир гектар” лойиҳаси доирасида 1 минг 729 нафар талабгорга 1548 гектардан зиёд ер майдони ажратилди. Вилоят ёшларининг 2 минг 526 нафарига ўтган йилни ўзида деҳқончилик учун экин майдонлари берилиши, 3 минг 148 нафарига тадбиркорлик фаолияти учун кредит ажратилиши, 11 минг 662 нафари ҳунармандчиликка жалб этилиши, 2 минг 809 нафар ёшларга бандликни таъминлаш мақсадида 6 млрд 429 млн сўм субсидиялар ажратилиши, 11 минг 068 нафар ёшларнинг тадбиркорлик фаолияти учун 270 млрд 313 млн сўм кредит ажратилиши [6] ёшларни бандлигини таъминлаш ва уларда тадбиркорлик ташаббусини ривожлантиришда, ёшлар ижтимоий муаммоларини ҳам ҳал этишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Вилоятда ёшлар ўртасида бандликни таъминлаш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш мақсадида Қарши ва Шаҳрисабз шаҳарларида, Шаҳрисабз, Чирокчи, Яккабўғ, Нишон, Касби, Миришкор, Муборақ ва Китоб туманларида “Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зоналари” ташкил этилиб самарали фаолият олиб бормоқда. Хусусан, Қарши шаҳридаги “Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зоналари”да ўтган йили қиймати 19,1 млрд. сўмлик 18 та лойиҳа амалга оширилиб, 360 ишчи ўрин яратилди, чўл зонасида жойлашган Чирокчи туман “Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зоналари”да эса қиймати 8,5 млрд.сўмлик

12 та лойиҳа амалга оширилиб, 89 ишчи ўрни яратилди [7].

Эҳтиёжманд оилаларнинг фарзандлари, чин етим, ногиронлиги бўлган ва даволанишга муҳтож болаларга алоҳида меҳр-мурувват кўрсатиш бўйича янги тизим жорий этилди. Бу борада Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Қашқадарё вилоят Кенгаши томонидан амалга оширилган ишлар ҳам диққатга сазовордир. 2017-2023 йиллар давомида Ёшлар иттифоқи вилоят Кенгаши томонидан 24 мингдан ортиқ тадбирларда жами 2 млн. нафарга яқин ёшлар қамраб олинди. Қашқадарё вилоятида бугунги кунгача 369 нафар ёш оилаларга иттифок уйлари учун Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Марказий Кенгаши ҳисобларидан 12 миллиард сўмдан ортиқ субсидия маблағлари тўлаб берилган. Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Қашқадарё вилояти Кенгаши томонидан вилоят бўйлаб 10 маротаба “Меҳр улашамиз” акцияси ўтказилиб, 1 минг 200 дан ортиқ ижтимоий ҳимояга муҳтож оила фарзандларига ўқув қуроллари, мактаб ва кишки кийимлар олиб берилди [8].

“Ёшлар дафтари”га киритилган 32 минг 438 нафар ёшларга ўтган йилда 47 млрд. 828 млн. сўмлик турли кўмак кўрсатилди. Шу жумладан 1 минг 567 нафар ёшларга 4 млрд 773 млн сўм миқдорида меҳнат қуроллари олиб берилди, 5 минг 665 нафар ёшларга 14 млрд 131 млн сўм миқдорида тўлов-контракти тўлаб берилди, 539 нафар ёшлар келажак касблари лойиҳаси доирасида ўқитилди, 3 минг 013 нафар ёшларга 7 млрд 420 млн сўм миқдорида тиббий хизмат харажатларини қоплаб берилди, 917 нафар ёшларга 5 млрд 666 млн сўм сафарбарлик чақируви резерви харажатлари қоплаб берилди, 312 нафар ёшларга 389 млн сўм ҳайдовчилик гувоҳномаси харажатлари тўлаб берилди, 414 нафар ёшларга 9 млрд 246 млн сўм имтиёзли кредит маблағлари ажратилди, 852 нафар ёшларга деҳқончилик учун ўртача 20 сотихдан ер майдонлари ажратилди, 244 нафар ёшларга 287 млн.сўм илм-фан, спорт, санъат ва маданият йўналишларида ўқиш

харажатларини қоплаб берилди ва ҳоказо [9]. Бу қуруқ статистик рақамлар ортида фақатгина бир йил давомида мамлакатимизда ёшларнинг ҳар бир тоифасига берилаётган эътибор, уларга давлат томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик микёси йилдан-йилга кенгайиб бораётганлигидан далолат беради.

Ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш соҳасида Президентимизнинг ташаббус ва таклифлари билан бир қатор танловлар, нуфузли анжуманлар ўтказиляпти. Жумладан, Қашқадарёлик ёшлар ҳам “Беш босқичли беш ташаббус” олимпиадасида иштирок этиб бир қатор муваффақиятларга эришиб, ота-оналари, устоз ва мураббийларининг олқишларини олишди.

Ёшлар тарбияси ва ҳаётида муҳим аҳамият касб этадиган таълим тизимида улкан ўзгаришлар амалга оширилди. Ёшларнинг замонавий илм-фан ва юқори технологияларни мукамал эгаллаши учун барча куч ва имкониятлар ишга солинмоқда. Мамлакатимизнинг барча ҳудудларида янгидан-янги олий таълим муассасалари, илмий ва ижодий марказлар ташкил этилаётганлиги, булар ёш авлоднинг эртаимизнинг муносиб эгалари бўлиб етишишларига хизмат қилаётганлигини алоҳида қайд этиш лозим. Президентимиз доимо таъкидлаб келаётганларидек, Учинчи ренессанс пойдеворини яратар эканмиз, ёшлар - халқимизнинг асосий таянчи ва суянчидир. Сўнгги тўрт йилда вилоятда янги олий таълим муассасалари ташкил этилиб, ҳозирда 7 давлат ва 6 хусусий олий таълим муассасалари фаолият олиб бормоқда. Бу дегани биргина вилоятдаги олий таълим муассасаларида ёшлар қўшимча равишда таълим олиш имкониятига эга бўлишди. Шунингдек, олий ўқув юртларига қабул қилишда эҳтиёжманд оилалар қизлари учун грантлар сонини 2 баробарга кўпайтирилиши, магистратурага кирган қизларни контракт пулларини давлат томонидан тўлаб берилиши, аёло баҳоларга ўқиётган, ижтимоий ҳимояга муҳтож талаба қизлар учун махсус

стипендиялар жорий этилиши ёшларга бўлган ғамхўрликни яна бир нишонасидир [10]. Ундан ташқари Президент мактаблари, “Темурбеклар мактаби”, ихтисослашган ва ижод мактаблари барпо этилдики вилоятда ҳам пойтахт каби замонавий таълим олиш учун имкониятлар кенгайди.

ХУЛОСА (ЗАКЛЮЧЕНИЕ / CONCLUSION). Бугун мамлакатимиз ёшлари томонидан эришилаётган улкан ютуқлар замирида Янги Ўзбекистон даврида ёшлар тарбияси, таълими, умуман, кадрлар тайёрлаш тизимига алоҳида эътибор қаратилгани мужассам. Умуман, ёшлар – том маънода катта куч, улар билан ишлашни тўғри ва самарали ташкил этиш эса ана шу кучни яратувчанлик, юксалиш, фаровон ҳаёт учун йўналтириш омили бўлади.

Мамлакатимизда ёш авлодни баркамол қилиб тарбиялаш, уларнинг ҳаётга мустақил қадам қўйишлари учун барча зарур шароитларни яратишга, ёшларни маданият, санъат, жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, уларнинг ахборот технологиялари бўйича саводхонлигини ошириш, ёшлар ўртасида китобхонликни тарғиб қилиш, хотин-қизлар бандлигини таъминлашга ва шу билан бирга, ёшларда замонавий тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш ва янги иш ўринларини яратиш орқали уларнинг бандлигини таъминлаш, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар ва жиноятчилик профилактикасини самарали ташкил этиш, оилавий ажримларнинг олдини олиш, ёш авлодда мустаҳкам ватанпарварлик ғояси ҳамда қатъий фуқаролик позициясини шакллантиришга қаратилган ишлар мамлакатимиз олдида турган ёшларга оид давлат сиёсатининг муҳим вазифаларидан бўлиб қолаверади. Шунини инобатга олган ҳолда, ёшларга оид давлат сиёсатининг устувор йўналишларини, бу борада ҳаётга татбиқ этилаётган дастурларнинг мазмун-моҳиятини ёшларимиз онгига етказиш бугунги куннинг энг долзарб вазифаларидан биридир. Биз бу йўлда ёш авлодга камарбаста бўлишимиз, уларни

ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз | мақсадга мувофиқдир.

**АДАБИЁТ ВА МАНБАЛАР РЎЙХАТИ
(ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТРАТУРА/REFERENCES):**

1. Мирзиёев Ш.М. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 2020 йил 29 декабрь. // <https://president.uz/uz/lists/view/4057>
2. Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи жорий архиви маълумотлари.
3. <https://president.uz/uz>
4. Ёшлар ишлари агентлиги Қашқадарё вилояти бошқармаси жорий архиви маълумотлари.
5. Ўзбекистон Ёшлар ишлари агентлиги жорий архиви маълумотлари.
6. Ёшлар ишлари агентлиги Қашқадарё вилояти бошқармаси жорий архиви маълумотлари.
7. Эргашева Ю. Ҳар томонлама тўғри тарбияланган фарзанд сиз кутгандан-да зиёда эътибор ва эҳтиром кўрсатади.// Халқ сўзи, 2024 йил, 2 феврал.
8. Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Қашқадарё вилоят Кенгаши жорий архиви маълумотлари.
9. Ёшлар ишлари агентлиги Қашқадарё вилояти бошқармаси жорий архиви маълумотлари.
10. Ergasheva Yu.A. Main Trends in the Development of the Higher Education System of Uzbekistan// Academic Journal Incorporations, 2023/8/20.